

تبیین مدل رضایت زناشویی بر اساس کیفیت زناشویی و حالت‌های مثبت روان‌شناختی:

نقش واسطه‌ای سبک‌های عشق‌ورزی در بین فرهنگیان شهرستان مریوان

احمد امانی^۱ و رامین سالم^۲

۲۵

دوره ۷، شماره ۲، پیاپی ۲۵
تابستان ۱۴۰۳

مقاله علمی

تاریخ دریافت:
۱۴۰۳/۰۲/۱۷
تاریخ پذیرش:
۱۴۰۳/۰۵/۲۱
صص: ۹۳-۱۱۶

شاپا چاپی: ۵۲۲۲-۲۶۷۶

Q4

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی رضایت زناشویی با کیفیت زناشویی و حالت‌های مثبت روان‌شناختی: نقش واسطه‌ای سبک‌های عشق‌ورزی بود. این پژوهش از حیث روش‌شناسی کمی و از لحاظ هدف کاربردی بوده است که با روش همبستگی از نوع مدل معادلات ساختاری انجام شد. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی فرهنگیان شهرستان مریوان در سال ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۱ بودند که به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده و با استفاده از فرمول حجم نمونه‌ی کوکران تعداد ۳۵۰ نفر انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها در این پژوهش از پرسشنامه رضایت زناشویی (ENRICH) اولسون (۱۹۸۹)، پرسشنامه حالت‌های مثبت روان‌شناختی (PPS) رجائی و همکاران (۱۳۹۱)، پرسشنامه کیفیت زناشویی تجدیدنظر شده (RDAS) باسی و همکاران (۱۹۹۵) و پرسشنامه سبک عشق‌ورزی استرنبرگ (STLS) استرنبرگ (۱۹۸۶) استفاده شد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها و آزمون فرضیه‌ها از ماتریس همبستگی، مدل مسیر و نرم‌افزار AMOS-۲۴ استفاده شده است. یافته‌های این پژوهش نشان داد که کیفیت زناشویی ۰/۷۹ از تغییرات سبک‌های عشق‌ورزی را پیش‌بینی می‌کند. حالت‌های مثبت روان‌شناختی نیز با ۰/۰۹ و سطح معنی‌داری ۰/۰۴ هرچند دارای اثر ضعیف‌تری نسبت به کیفیت زناشویی می‌باشد ولی تأثیر مثبت و معناداری بر روی سبک‌های عشق‌ورزی دارد. به‌علاوه سبک‌های عشق‌ورزی با میزان ۰/۵۵ صدم، نقش میانجی مثبت و معناداری را بین کیفیت زناشویی و رضایت زناشویی ایفا می‌کند. از طرفی سبک‌های عشق‌ورزی با میزان ۰/۰۸ نمی‌تواند نقش میانجی معناداری را بین ساختارهای روان‌شناسی و رضایت از زناشویی زوجین ایفا نماید. لذا بر اساس نتایج مدل هم‌زمان، برخلاف مدل تفکیکی، تنها نقش میانجی معنادار سبک‌های عشق‌ورزی در ارتباط بین کیفیت زناشویی و رضایت از زناشویی تأیید شده است؛ بنابراین، مشاوران ازدواج یا سایر متخصصینی که در زمینه ازدواج و خانواده کار می‌کنند، باید به سبک‌های عشق‌ورزی و ارتباط آن با کیفیت زناشویی به‌عنوان ابزاری ضروری برای ایجاد و حفظ یک رابطه زناشویی رضایت‌بخش و طولانی‌مدت در میان افراد متأهل، توجه داشته باشند.

کلیدواژه‌ها: رضایت زناشویی، کیفیت زناشویی، حالت‌های مثبت روان‌شناختی، سبک‌های عشق‌ورزی.

۱. دکترای تخصصی روانشناسی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران. (نویسنده مسئول)

ahmad_counsellor@yahoo.com

۲. کارشناسی ارشد روانشناسی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران. raminsalem1997@gmail.com

مقدمه

ازدواج به بخشی جدایی‌ناپذیری از تاریخ زندگی بشر به تبدیل شده است (فجری و ویدیارتا، ۲۰۲۴). بدون توجه به مقوله‌ی دین یا فرهنگ، در تمامی کشورهای جهان بیشتر از ۸۰ درصد از افراد بالای ۵۰ سال ازدواج کرده‌اند (بلاک - کوتتر، ۲۰۲۰). مفهوم ازدواج از جامعه‌ای به جامعه دیگر متفاوت و در طول زمان تکامل یافته است، با این حال ازدواج به‌عنوان یک نقطه عطف بسیار ارزشمند و مهم در زندگی افراد باقی‌مانده است (کیم و همکاران، ۲۰۲۴). ازدواج نقش بسیار مؤثری در زندگی افراد دارد (اوترو و همکاران، ۲۰۲۰). به‌طوری‌که ازدواج می‌تواند معنایی برای زندگی اشخاص باشد (گرویر و هلیول، ۲۰۱۹). رابطه زناشویی حاصل از ازدواج یک رابطه بین فردی مهم در میان بزرگسالان و همچنین، منبع پایدار حمایت اجتماعی است (اوترو و همکاران، ۲۰۲۰). ازدواج‌های پایدار و رضایت‌بخش، پایه و اساسی برای بررسی رفاه و انسجام جوامع در طول زمان و فرهنگ‌های متفاوت به شمار می‌آید. ازدواج را می‌توان به‌عنوان یکی از مهم‌ترین و ماندگارترین روابط بین فردی معرفی کرد (گلدفارب و ترودل، ۲۰۱۹). ازدواج پیوندی است که از طریق یک رابطه طولانی‌مدت با دو شریک ایجاد می‌شود و می‌تواند برای هدایت زندگی افراد حیاتی باشد. افراد تصمیم می‌گیرند با دلایل مختلف از جمله عشق، اشتیاق به کودکان، تمایل به تحقق انتظارات، شادی، جذابیت فیزیکی و یا حتی معاشرت ازدواج کنند. عشق و معانی آن در زمان، مکان و فرهنگ‌ها متفاوت است (کارانداشف، ۲۰۱۹). در زمان‌های قدیم، ازدواج اغلب به‌عنوان ابزاری برای تحکیم قدرت، مسئله وراثت و ارث و ایجاد روابط بین خانواده و جامعه بود؛ اما امروزه ازدواج بستر مهمی برای ابراز عشق، محبت، تعهد و چشم‌انداز آینده است (فجری و ویدیارتا، ۲۰۲۴؛ آلپورت، ۲۰۲۲). عشق مقوله‌ای اجتماعی هستند و از نظر فرهنگی ساخته شده و باید از دیدگاه زمینه‌ای درک شود (کارانداشف، ۲۰۱۹). عشق هم در آغاز و هم در پایان به داستان ازدواج

۱. Fajri & Widiyarta
۲. Black-Kutner
۳. Kim et al
۴. Otero et al
۵. Grover & Helliwell
۶. Goldfarb & Trudel
۷. Goldfarb & Trudel
۸. Alpert

مربوط می‌شود و در رابطه با رضایت زناشویی ۱ مقوله‌ی قابل توجه و مهم به شمار می‌آید (کراپتری و همکاران ۲، ۲۰۱۸). مهم‌ترین انگیزه در روابط پایدار و رضایت زناشویی عشق است (آگوس و همکاران ۳، ۲۰۲۱؛ کانسکی ۴، ۲۰۱۸؛ رافاگینو و پودو ۵، ۲۰۱۸).

بحث از عشق در حوزه علمی کار آسانی نیست، عشق یک تجربه ابتدایی انسانی است که باعث می‌شود موضوع عشق اغلب «انسان گرایانه» در نظر گرفته شود (سوریا و همکاران ۶، ۲۰۱۹). مطالعات روانشناسی در مورد عشق را می‌توان دوسوگرا دانست. از یک طرف، «عشق» گاهی به صورت تجربی مورد تحقیق قرار می‌گیرند. از سوی دیگر، آن را به عنوان مفهومی معنوی در نظر گرفته‌اند (تجلیتیت ۷، ۲۰۰۶). نویسندگان معتقدند که مفهوم عشق ارزش تحقیق علمی دارد (سوریا و همکاران، ۲۰۱۹). عشق به شروع و پایان داستان ازدواج فرد مربوط می‌شود و داستان ازدواج زوج بر اساس تعاملات دوست داشتن یکی از نشانه‌های روشن رابطه زناشویی محکم و قوی است. عشق به تجربه یک احساس ذهنی و قوی از محبت در یک رابطه نزدیک مانند ازدواج که بخشی جدایی‌ناپذیر از تجربه انسانی است؛ اشاره دارد (یو و جو ۸، ۲۰۲۱). عشق بخش ذاتی تجربه انسانی و یکی از مهم‌ترین عناصر روابط نزدیک در ازدواج است (سوروکوفسکی و همکاران ۹، ۲۰۲۱). عشق یکی از پیچیده‌ترین احساسات انسانی است، زیرا با شادی‌های بزرگ و غم‌های بزرگ پیوند خورده است (مرینو و پریوادو ۱۰، ۲۰۲۰؛ سوریا و همکاران، ۲۰۱۹).

بیل و استرنبرگ ۱۱ (۱۹۹۵) تأکید می‌کنند که عشق همیشه باید زمینه‌سازی شود تا معنی آن درک شود و پیشنهاد می‌کند که عشق را باید در ارتباط با چهار نیروهای زمینه‌ای در نظر گرفت: الف) شخص محبوب؛ ب) احساساتی که با عشق همراه است؛ ج) افکاری که با عشق

۱. Marital Satisfaction
۲. Crabtree et al
۳. Agus et al
۴. Kansky
۵. Raffagnino & Puddu
۶. Surijah et al
۷. Tjeltveit
۸. Yoo & Joo
۹. Sorokowski et al
۱۰. Merino & Privado
۱۱. Beale & Sternberg

همراه هستند؛ د) اعمال یا روابطی که شخص با معشوق دارد (مایر و اندرهایدن، ۱، ۲۰۲۰). عشق مفهومی است که از نظر زبانی به شدت به «وابستگی، میل، ترجیح دادن و لذت بردن از چیزی» معنا شده است (گراتزکه ۲، ۲۰۱۷). اگرچه عشق معمولاً برای کیفیت روابط عاشقانه در میان افراد برجسته و مهم است؛ حتی اگر درک فردی از مؤلفه‌های عشق در طول یک رابطه زوجی متفاوت باشد (کراتری و همکاران ۳، ۲۰۱۸). احساس عشق بین شرکا برای حفظ و ترویج روابط زناشویی طولانی‌مدت ضروری است (گانا و همکاران ۴، ۲۰۱۳). عشق احساسی است که در طول زمان تغییر می‌کند (کاسپ-بورخس ۵، ۲۰۲۱). تحقیقات بسیاری به بررسی رابطه بین سبک عشق‌ورزی و حالت‌های مثبت روان‌شناختی ۶ انجام شده است (کرمانی مامازندی و رضایی، ۱۳۹۵).

حالت‌های مثبت روان‌شناختی شامل توانایی‌ها و قابلیت‌های انسان می‌شود که در حیطه روانشناسی مثبت مطرح شده است: بنیادی‌ترین و اساسی‌ترین سازه‌های روانشناسی مثبت شامل لذت، خوشحالی، امید، احساس کارایی، عشق، معنا، خرد و دانش، اصالت، بخشندگی، دلسوزی، نوع‌دوستی، شوخ بودن و معنویت است (فرنام و مددی‌زاده، ۱۳۹۶). روانشناسی مثبت اصطلاحی است که شامل هیجان‌های مثبت، ویژگی‌های شخصیتی مثبت و سازمان‌های سالم و قوی می‌شود (سیلگمن ۷، ۲۰۰۲). هدف رویکرد روانشناسی مثبت شناسایی و کشف سازه‌ها و شیوه‌هایی است که در نهایت باعث همزیستی و سازگاری هر چه بیشتر افراد با فشارها و تهدیدهای زندگی افراد می‌شود (لوتانز و جنسن ۸، ۲۰۰۲). پژوهش‌های بسیاری به بررسی رابطه مهارت‌های مثبت اندیشی بر بهزیستی روان‌شناختی و کیفیت زناشویی پرداخته‌اند (آتش-پور و همکاران، ۱۳۹۶).

کیفیت زناشویی که اغلب به صورت ذهنی تعریف و ارزیابی می‌شود (لی و همکاران ۹،

۱. Mayer & Vanderheiden
۲. Gratzke
۳. Crabtree et al
۴. Gana et al
۵. Cassepp-Borges
۶. Positive Psychological States
۷. Seligman
۸. Luthans & Jensen
۹. Li et al

۲۰۲۰). کیفیت زناشویی به‌عنوان عنصری حیاتی در نظام خانواده در نظر گرفته می‌شود (پنگ و وانگ ۱، ۲۰۲۰). کیفیت زندگی شامل دو بعد مثبت و هم منفی است (لیو، ژانگ و ژانگ ۲، ۲۰۲۱). ابعاد مثبت با ادراک و احساسات مثبت در کیفیت زوج و نیز احساسات مثبت مرتبط با ازدواج مشخص می‌شوند. ابعاد منفی همچنین با ناتوانی زوج در تطبیق با ازدواج، به‌عنوان مثال، ناسازگاری و کشمکش زناشویی مشخص می‌شوند. شرایط زناشویی مثبت والدین با سلامت عاطفی و مدیریت احساسات مرتبط است (واهیونینگسیه و همکاران ۳، ۲۰۲۰؛ وانگ و همکاران ۴، ۲۰۲۰). به‌طورمعمول زوجین خواهان هماهنگی در ازدواج هستند چراکه افراد به دنبال رضایت زناشویی بیشتر و ناامیدی کمتر هستند (سیرا-سویچ و همکاران ۵، ۲۰۲۴). نتیجه توسعه جوامع دیدگاه‌ها نسبت به روابط و رضایت زناشویی تغییر کرده است. رضایت زناشویی به‌عنوان شاخصی از رابطه‌ی زناشویی در نظر گرفته شده است (پن و همکاران ۶، ۲۰۲۲). تحقیقات بسیاری به بررسی رابطه بین کیفیت زناشویی و رضایت از زندگی پرداخته است؛ رضایت از زندگی یک بعد اساسی برای اندازه‌گیری کیفیت زندگی و رفاه ذهنی افراد است (فاستمن ۷، ۲۰۲۱؛ یو و جو، ۲۰۲۱؛ جاودان و همکاران، ۱۳۹۷؛ شهبازی و خادم، ۱۳۹۷؛ حیدری، ۱۳۹۶).

تعاریف زیادی در رابطه با رضایت زناشویی وجود دارد. رضایت از زندگی مفهومی است که در طول تاریخ بشر موردبررسی قرار گرفته است و منبع آن هنوز هم کنجکاوی را برمی‌انگیزد. رضایت از زندگی که به‌عنوان شادی نیز شناخته می‌شود، مقوله‌ای است که فیلسوفان نیز به آن پرداخته‌اند و آن را به‌عنوان یکی از منابع اصلی انگیزش در نظر می‌گیرند (ساین، دمیر و ایکسی ۸، ۲۰۱۹). به‌طورکلی رضایت زناشویی به‌عنوان حالت مثبت ذهنی تعریف می‌شود که نشان‌دهنده درجه رضایت کلی ازدواج یک فرد با یک شریک خاص است

۱. Peng & Wang
۲. Liu et al
۳. Wahyuningsih et al
۴. Wang et al
۵. Sierra-Swiech et al
۶. Pan. et al
۷. Fastame
۸. Sayın et al

که به‌عنوان یکی از شاخص‌های کیفیت زناشویی در نظر گرفته می‌شود (میچل، ۲۰۱۶). نوگارتن، هاویگرت و توبین ۲ در سال (۱۹۶۱) که برای اولین بار از رضایت زناشویی استفاده کردند، آن را این‌گونه تعریف کرده‌اند: حالتی که از مقایسه‌ای بین انتظارات و واقعیات به دست می‌آید (نوگارتن و همکاران، ۱۹۶۱). همچنین رابرتز و دیوید^۳ رضایت زناشویی را به‌عنوان «درجه‌ای درک و برآورد همسران از نیازها و خواسته‌های شرکایشان» تعریف کرده است (گومز و همکاران، ۲۰۲۱؛ هالپرن و کاتز، ۲۰۱۷؛ رابرتز و دیوید، ۲۰۱۶).

با توجه به مطالب بیان‌شده در خصوص سبک‌های عشق‌ورزی و تأثیر آن بر رضایت زناشویی در روابط زوجین؛ لذا مسئله‌ی اساسی پژوهش حاضر این است که آیا بین رضایت زناشویی بر اساس کیفیت زناشویی و حالت‌های مثبت روان‌شناختی: نقش واسطه‌ای سبک‌های عشق‌ورزی رابطه وجود دارد؟

روش پژوهش

مطالعه حاضر از نوع پژوهش توصیفی، از حیث روش‌شناسی کمی و ازلحاظ هدف کاربردی بوده که با روش همبستگی از نوع مدل معادلات ساختاری انجام شده است. جامعه مورد مطالعه در این پژوهش، کلیه فرهنگیان متأهل شهرستان مریوان در طول سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بوده است. حجم نمونه در این پژوهش به‌وسیله فرمول تعیین حجم نمونه کوکران و با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده تعداد ۳۵۰ نفر برای جمعیت ۱۲۰۰ نفری از میان فرهنگیان متأهل شهر مریوان در نظر گرفته شد. پژوهش حاضر به‌صورت گام‌به‌گام اجرا شد. گام اول: لیستی از تمامی مدارس شهرستان مریوان با مراجعه به آموزش و پرورش شهرستان تهیه و تنظیم شد گام دوم: درخواست کتبی مجوز از حراست اداره شهرستان جهت اجرای پرسشنامه‌ها به‌صورت حضوری و مجازی در میان فرهنگیان شهرستان مریوان گرفته شد. گام سوم: اجرا و ارسال حضوری و مجازی پرسشنامه در میان فرهنگیان شهرستان مریوان در مقاطع مختلف

۱. Mitchell
۲. Neugarten, Havighurst & Tobin
۳. Roberts & David
۴. Gomes et al
۵. Halpern & Katz
۶. Roberts & David

تحصیلی توزیع شد. گام چهارم: جمع‌آوری پرسشنامه بود. گام پنجم: نمره‌گذاری و وارد کردن داده‌ها در نرم‌افزار SPSS-۲۲ بود. گام ششم: تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار AMOS-۲۴ بود.

ابزارهای جمع‌آوری اطلاعات

پرسشنامه سبک عشق‌ورزی استرانبرگ ۱ (STLS): این پرسشنامه به وسیله استرنبرگ (۱۹۸۶) تهیه شده است. دارای ۴۵ آیتم با سه خرده‌مقیاس شور (۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۸، ۲۹، ۳۰)، تعهد (۳۱، ۳۲، ۳۳، ۳۴، ۳۵، ۳۶، ۳۷، ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۳، ۴۴، ۴۵) و اشتیاق یا صمیمیت (۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵) است. شیوه نمره‌گذاری این ابزار بر اساس مقیاس پنج‌درجه‌ای لیکرتی (۰: اصلاً تا ۵: خیلی زیاد) نمره‌گذاری شده است. میزان آلفای کل محاسبه‌شده برای این ابزار ۰/۹۰ گزارش شده است (کاسپ-بورخس و پاسکوالی، ۲، ۲۰۱۲).

در ایران این مقیاس توسط حفاظی طرقله و همکاران (۱۳۸۵) مورد بررسی قرار گرفت. میزان آلفای کرونباخ محاسبه‌شده برای کل مقیاس ۰/۹۵ و همچنین برای خرده‌مقیاس‌های شور و اشتیاق ۰/۹۵، تعهد ۰/۹۶ و صمیمیت ۰/۹۳ گزارش شده است (حفاظی طرقله و همکاران، ۱۳۸۵).

پرسشنامه کیفیت زناشویی تجدیدنظر شده ۳ (RDAS): این مقیاس به وسیله‌ی باسبی و همکاران ۴ (۱۹۹۵) تهیه شده است. دارای ۱۴ آیتم و سه خرده‌مقیاس توافق (۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶)، رضایت (۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱) و انسجام (۱۲، ۱۳، ۱۴) است. شیوه نمره‌گذاری این پرسشنامه بر اساس طیف لیکرتی (۰: همیشه اختلاف تا ۵: بدون اختلاف یا دارای توافق کامل) است. میزان آلفای کرونباخ محاسبه‌شده برای این مقیاس به ترتیب خرده‌مقیاس‌های ابزار ۰/۷۹، ۰/۸۰ و ۰/۹۰ گزارش شده است (هالی است و میلر، ۵، ۲۰۰۵).

۱. Sternberg's Triangular Love Scale (STLS)
۲. Cassepp-Borges & Pasquali
۳. Revised Dyadic Adjustment Scale (RDAS)
۴. Busby et al
۵. Hollist & Miller

در ایران این پرسشنامه توسط یوسفی (۱۳۹۰) هنجاریابی شده است. آلفای کرونباخ محاسبه‌شده خرده مقیاس‌های توافق، رضایت و انسجام به ترتیب ۰/۸۲، ۰/۸۳ و ۰/۸۶ و همچنین میزان آلفای کل محاسبه‌شده برای این پرسشنامه ۰/۹۲ گزارش شده است (یوسفی، ۱۳۹۰).

پرسشنامه حالت‌های مثبت روان‌شناختی (PPS): این پرسشنامه به‌وسیله رجائی؛ خوینژاد و نسایی در سال (۱۳۹۱) تهیه شده است. دارای ۹۶ آیتم و ۱۵ خرده مقیاس خوش‌بینی (۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۲۶، ۲۷، ۳۰، ۵۲، ۸۲)، احساس کارآمدی (۱، ۲، ۳، ۴، ۲۸، ۳۲)، وظیفه‌شناسی (۱۶، ۱۷، ۲۳، ۳۶، ۳۷)، احساس کنترل (۱۹، ۲۰، ۲۱، ۳۴، ۴۱، ۴۳)، هدفمندی (۲۲، ۳۵، ۴۲، ۷۵)، امیدواری (۳۸، ۴۵، ۴۷، ۵۱)، معنادار بودن زندگی (۳۹، ۴۰، ۴۶، ۵۰)، رضایت از زندگی (۴۴، ۵۳، ۵۷، ۶۸، ۷۶، ۸۶، ۹۰)، خلق مثبت و شادمانی (۵۴، ۵۵، ۵۶، ۶۰، ۷۳، ۷۴)، اجتماعی بودن (۵۸، ۶۳، ۶۴، ۶۷، ۷۰، ۷۱، ۷۲، ۷۸، ۸۵)، قدردانی (۶۹، ۸۴، ۸۷، ۸۸، ۸۹، ۹۵) و بخشش (۷۷، ۷۹، ۹۱، ۹۲، ۹۳، ۹۴، ۹۶) است. شیوه نمره‌گذاری این پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرتی (۱: کاملاً مخالفم تا ۵: کاملاً موافقم) درجه‌بندی و آیتم‌های ۷-۹-۱۱-۱۴-۱۵-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۱-۴۲-۴۳-۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵-۵۶-۵۷-۵۸-۵۹-۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۲-۷۳-۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶ به‌صورت معکوس نمره‌گذاری شده است (رجائی و همکاران، ۱۳۹۱). میزان آلفای کرونباخ محاسبه‌شده برای خرده‌مقیاس‌های خوش‌بینی، توکل به خدا، احساس کارآمدی، وظیفه‌شناسی، احساس کنترل، هدفمندی، امیدواری، معنادار بودن زندگی، رضایت از زندگی، خلق مثبت و شادمانی، اجتماعی بودن، عزت‌نفس و احساس ارزشمندی، احساس آرامش، قدردانی و بخشش به ترتیب ۰/۷۶، ۰/۸۳، ۰/۸۲، ۰/۸۱، ۰/۸۳، ۰/۸۴، ۰/۸۱، ۰/۸۶، ۰/۸۱، ۰/۷۹، ۰/۸۶، ۰/۸۲، ۰/۷۸، ۰/۸۴، ۰/۸۳، ۰/۸۱ و برای کل مقیاس ۰/۸۳ گزارش شده است. ضریب همبستگی محاسبه‌شده برای این مقیاس با پرسشنامه مقابله‌ای روان‌شناختی ۰/۴۰ گزارش شده است (فرنام و مددی‌زاده، ۱۳۹۶).

پرسشنامه رضایت زناشویی ۱ (ENRICH): این پرسشنامه به وسیله اولسون^۲ (۱۹۸۹) تهیه شده است. دارای ۳۵ سؤال و ۴ خرده مقیاس رضایت زناشویی (۱، ۵، ۹، ۱۳، ۱۷، ۲۱، ۲۴، ۲۷، ۳۰، ۳۵)، ارتباطات (۲، ۶، ۱۰، ۱۴، ۱۸، ۲۲، ۲۵، ۲۸، ۳۱، ۳۴)، حل تعارض (۳، ۷، ۱۱، ۱۵، ۱۹، ۲۳، ۲۶، ۲۹، ۳۲، ۳۳) و تحریف آرمانی (۴، ۸، ۱۲، ۱۶، ۲۰) است. شیوه نمره‌گذاری این ابزار بر اساس مقیاس لیکرتی (۱: کاملاً موافق تا ۵: کاملاً مخالف) درجه‌بندی شده است. میزان آلفای کرونباخ محاسبه شده برای کل مقیاس ۰/۹۵؛ همچنین آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های رضایت زناشویی ۰/۸۶، ارتباط ۰/۸۰، حل تعارض ۰/۸۳ و تحریف آرمانی ۰/۹۲ گزارش شده است (اولسون، ۱۹۸۹).

در ایران توسط سلیمانیان در سال (۱۳۷۶) هنجاریابی شده است. میزان آلفای کرونباخ محاسبه شده برای خرده مقیاس‌های رضایت زناشویی، ارتباطات، حل تعارض و تحریف آرمانی به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۹۰، ۰/۸۴، ۰/۸۳ و برای کل مقیاس ۰/۹۵ گزارش شده است (سلیمانیان، ۱۳۷۶).

یافته‌ها

تعداد ۳۵۰ نفر از فرهنگیان شهرستان مریوان با میانگین سنی ۳۹/۴۰ و انحراف استاندارد ۶/۷۴، مدت ازدواج شرکت‌کنندگان با میانگین ۱۴/۶۹ و انحراف استاندارد ۸/۵۲، از لحاظ وضعیت تحصیلات در سطح متوسطه ۲ نفر (۰/۶)، دیپلم ۶ نفر (۱/۷)، کاردانی ۵۶ نفر (۰/۱۶)، کارشناسی ۲۳۸ نفر (۰/۶۸) و ارشد ۴۸ نفر (۱۳/۷) بودند. همچنین وضعیت مشارکت‌کنندگان از لحاظ جنسیت نیز با ۱۸۷ نفر (۵۳/۴) زن و ۱۶۳ نفر (۴۶/۶) مرد پژوهش حاضر انجام شد. برای آزمون نرمال بودن داده‌ها از آزمون چولگی و کشیدگی استفاده شده است. آمار توصیفی متغیرهای تحقیق در جدول شماره ۱ ارائه شده است.

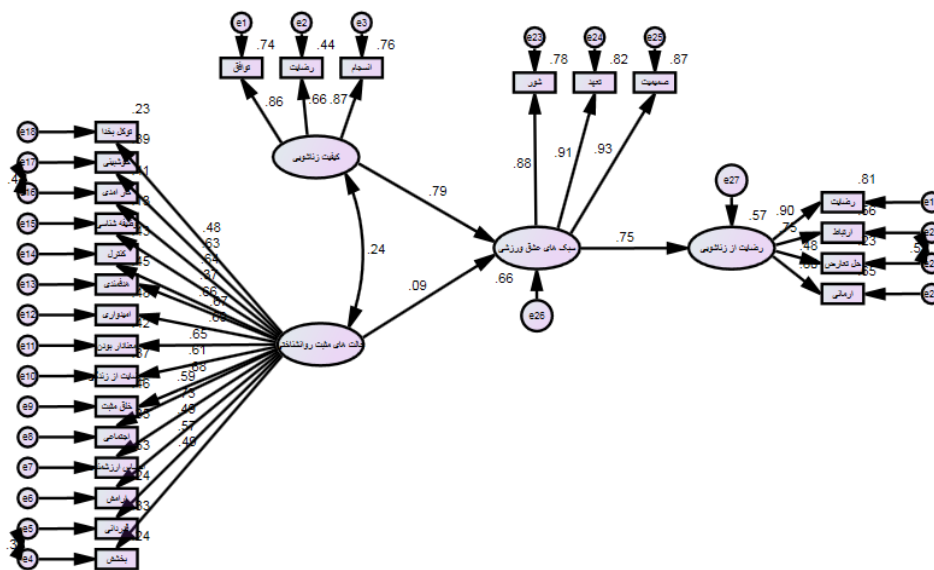
۱. Enrich Marital Satisfaction Questionnaire (ENRICH)

۲. Olson

جدول ۱. آمار توصیفی متغیرهای تحقیق

متغیرهای پنهان	میانگین	انحراف استاندارد	جولگی	کشیدگی
توافق	۳/۹۴	۰/۹۳	-۱/۳۵	۲/۲۸
رضایت	۳/۴۰	۱/۰۱	-۰/۶۱	۰/۰۶۲
انسجام	۳/۷۴	۱/۰۲	-۰/۹۵	۱/۰۰
شور	۴/۰۱	۰/۸۵	-۰/۹۳	۰/۵۷
تعهد	۳/۲۵	۰/۹۵	-۰/۳۸	-۰/۰۷
صمیمیت	۳/۷۷	۰/۸۳	-۰/۶۱	۰/۱۲۸
رضایت	۳/۳۹	۰/۶۶	-۰/۴۲	۰/۲۸
ارتباط	۳/۱۳	۰/۶۹	-۰/۰۳	-۰/۱۶
تعارض	۲/۸۹	۰/۵۶	-۰/۰۲۵	-۰/۲۳
ارمانی	۳/۳۶	۰/۸۹	-۰/۰۳۴	-۰/۴۹
توکل به خدا	۳/۷۹	۰/۵۶	-۰/۹۶	۲/۸۳
خوش‌بینی	۳/۱۰	۰/۶۲	۰/۶۷	-۰/۱۸
کارآمدی	۳/۴۹	۰/۴۴	۰/۸۴	۱/۰۶
وظیفه‌شناسی	۳/۹۹	۰/۵۹	-۰/۱۳۸	-۰/۳۹
احساس کنترل	۳/۲۴	۰/۵۷	۰/۷۴	۱/۰۹
هدفمندی	۳/۳۸	۰/۵۲	۰/۶۱	۰/۲۸
امیدواری	۳/۸۵	۰/۶۴	-۰/۲۹	۰/۳۲
معنادار بودن	۳/۳۸	۰/۶۳	۰/۳۲	۰/۴۳
رضایت از زندگی	۳/۳۷	۰/۵۵	۰/۴۶	۰/۰۷
خلق مثبت و شادمانی	۳/۵۸	۰/۵۸	۰/۱۲	-۰/۱۲
اجتماعی بودن	۳/۷۳	۰/۶۶	-۰/۴۱	۰/۷۷
احساس ارزشمندی	۳/۲۹	۰/۵۱	۰/۶۹	۱/۰۰
احساس آرامش	۳/۲۳	۰/۶۰	۰/۵۸	۰/۰۰۳
قدردانی	۳/۶۵	۰/۵۲	۰/۰۴۱	۰/۵۱
بخشش	۳/۰۸	۰/۶۴	۰/۷۸	۱/۵۶

با توجه به اینکه بازه اعداد چولگی و کشیدگی بین ۳ و -۳ می‌باشد می‌توان گفت چولگی و کشیدگی اندک است و متغیرها از نظر قرینگی و پراکندگی تقریباً نرمال می‌باشند، در نتیجه فرض نرمال بودن داده‌ها مورد تأیید است.

نمودار ۱. بار استاندارد شده مدل پیش‌بینی رضایت زناشویی با کیفیت زناشویی و حالت‌های مثبت روان‌شناختی: نقش واسطه‌ای سبک‌های عشق‌ورزی

جدول ۲. شاخص‌های برازندگی مدل پیش‌بینی رضایت زناشویی با کیفیت زناشویی و حالت‌های مثبت روان‌شناختی: نقش واسطه‌ای سبک‌های عشق‌ورزی

اثرات مستقیم	ضریب مسیر	نسبت بحرانی	سطح معنی‌داری	نتیجه
کیفیت زناشویی --> سبک‌های عشق‌ورزی	۰/۷۹	۱۲/۴۶	۰/۰۰۱	تأیید
حالت‌های مثبت روان‌شناختی --> سبک‌های عشق‌ورزی	۰/۰۹	۲/۱۸	۰/۰۴۱	تأیید
سبک‌های عشق‌ورزی --> رضایت زناشویی	۰/۷۵	۱۴/۶۸	۰/۰۰۱	تأیید

نتیجه	سطح معنی - داری	نسبت بحرانی	ضریب مسیر	اثرات مستقیم
نتیجه	سطح معنی داری		اثر غیرمستقیم	اثرات غیرمستقیم (بر اساس روش بوت استرپینگ)
تأیید	۰/۰۰۱	-	۰/۷۵*۰/۷۴=۰/۵۵	کیفیت زناشویی --> سبک‌های عشق‌ورزی --> رضایت زناشویی
رد	۰/۰۸	-	۰/۷۵*۰/۰۹=۰/۰۷	حالت‌های مثبت روان‌شناختی --> سبک‌های عشق‌ورزی --> رضایت زناشویی

با توجه به نمودار ۱ و جدول شماره ۲ تأثیر مستقیم کیفیت زناشویی بر سبک‌های عشق‌ورزی ۰/۷۹، حالت‌های مثبت روان‌شناختی --> سبک‌های عشق‌ورزی ۰/۰۹، سبک‌های عشق‌ورزی بر رضایت زناشویی ۰/۷۵ بوده است. همچنین با توجه به اطلاعات حاصل از جدول شماره ۲ میزان تأثیر غیرمستقیم کیفیت زناشویی بر رضایت زناشویی با نقش واسطه‌ای سبک‌های عشق - ورزی ۰/۵۵ و حالت‌های مثبت روان‌شناختی بر رضایت زناشویی با نقش واسطه‌ای سبک‌های عشق‌ورزی ۰/۰۷ بوده است.

جدول ۳. شاخص‌های برازش کلی مدل نهایی

RMR	IFI	NFI	TLI	CFI	RMSEA
۰/۰۴	۰/۸۵	۰/۸۳	۰/۸۴	۰/۸۵	۰/۱۱

شاخص برازش تطبیقی ۱ (CFI)، شاخص برازش هنجاری ۲ (NFI)، اگرچه دامنه شاخص‌های مذکور از ۰ تا ۱/۰۰ قرار دارند و مقادیر نزدیک به ۱/۰۰ نشانه برازش خوب هستند. ریشه دوم میانگین مربعات خطای باقیمانده استاندارد شده ۳ (RMSEA) در یک مدل خوب برازش شده ۰/۰۵ یا کمتر خواهد بود. همچنین مقادیر کمتر از ۰/۰۵ برای ریشه دوم میانگین مربعات خطای برآورد پیشنهاد شده است. نتایج جدول شماره ۳ گویای این مطلب است که شاخص

۱. Confirmatory Factor Analysis (CFI)

۲. Normed Fir Index (NFI)

۳. Root mean Squara error of approximation (RMSEA)

برآزش مطلق RMR برابر از ۰/۰۴، شاخص‌های برآزش تطبیقی، NFI، IFI، TLI و CFI برابر با ۰/۰/۸۵، ۰/۸۵، ۰/۸۴ و ۰/۸۵ شاخص RMSEA برابر ۰/۱۱ در حد قابل قبولی قرار دارند بدین معنی که مدل تحقیق حاضر دارای برآزش مطلوبی است و ساختار عاملی در نظر گرفته شده برای آن قابل قبول است و به عبارتی داده‌های حاصل از تحقیق مدل نظری تحقیق را حمایت و تأیید می‌کنند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف اصلی این پژوهش، تبیین مدل رضایت زناشویی بر اساس کیفیت زناشویی و حالت‌های مثبت روان‌شناختی با نقش واسطه‌ای سبک‌های عشق‌ورزی در بین فرهنگیان شهرستان مریوان بود.

در مدل ساختاری هم‌زمان، یعنی مدل نهایی نمودار ۱ که ارتباط دو سازه مستقل یعنی کیفیت زناشویی به همراه ساختارهای روان‌شناختی را با رضایت زناشویی می‌سنجد، مطابق با نتایج جدول ۲ کیفیت زناشویی ۰/۷۹ از تغییرات سبک‌های عشق‌ورزی را پیش‌بینی می‌کند. نسبت بحرانی یا تی بالای ۱/۹۶ و سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۵ حاکی از تأیید این رابطه دارد. حالت‌های مثبت روان‌شناختی نیز با ۰/۰۹ و سطح معنی‌داری ۰/۰۴ هر چند دارای اثر ضعیف‌تری نسبت به کیفیت زناشویی می‌باشد ولی تأثیر مثبت و معناداری بر روی سبک‌های عشق‌ورزی دارد. به علاوه سبک‌های عشق‌ورزی با میزان ۰/۵۵ صدم، نقش میانجی مثبت و معناداری را بین کیفیت زناشویی و رضایت زناشویی ایفا می‌کند. از طرفی سبک‌های عشق‌ورزی با میزان ۰/۰۸، نمی‌تواند نقش میانجی معناداری را بین ساختارهای روان‌شناسی و رضایت از زناشویی زوجین ایفا نماید. لذا بر اساس نتایج مدل هم‌زمان، برخلاف مدل تفکیکی، تنها نقش میانجی معنادار سبک‌های عشق‌ورزی در ارتباط بین کیفیت زناشویی و رضایت از زناشویی تأیید می‌شود.

با ظهور نهضت روان‌شناسی مثبت‌گرا در دهه نود میلادی، دیدگاه‌های علمی، توجه خود را به ظرفیت‌های مثبت انسان‌ها معطوف داشته و پارادایم مثبت‌اندیشی در عرصه‌های مختلف مورد توجه قرار گرفت. هدف این حرکت واکنش نسبت به نگرش منفی رفتاری و تأکید بر ویژگی‌های مثبت انسان به جای ویژگی‌های منفی آن است. از جمله سازه‌های مطالعه

شده در روانشناسی مثبت‌گرا، می‌توان به بهزیستی روانی و سرمایه روان‌شناختی اشاره کرد. بر اساس همین دو مفهوم در تییین مدل نهایی یعنی ترکیب دو سازه مستقل (کیفیت زناشویی و ساختارهای روانشناسی مثبت) در رضایت زناشویی، اولویت و ارجحیت با کیفیت زناشویی است؛ زیرا کیفیت زناشویی به صورت مستقیم $0/79$ درصد از تغییرات سبک‌های عشق‌ورزی را پیش‌بینی می‌کند در صورتی که توان پیش‌بینی ساختارهای روانشناسی برای اثرگذاری بر سبک‌های عشق‌ورزی در حدود $0/09$ است که توان پیش‌بینی پایینی است. همچنین مطابق با شکل ۱، مقدار R^2 برای سازه سبک‌های عشق‌ورزی $0/66$ و رضایت زناشویی $0/57$ محاسبه شده است. این یافته حاکی از این نکته است که ترکیب هم‌زمان کیفیت زناشویی و ساختارهای روانشناسی توان تییینی بالایی در سبک‌های عشق‌ورزی دارد؛ به علاوه ترکیب دو سازه مستقل پژوهش یعنی کیفیت زناشویی و ساختارهای مثبت روانی به همراه سازه میانجی مدل ساختاری یعنی سبک‌های عشق‌ورزی با ضریب $0/57$ ، توان بسیار بالایی در تییین و پیش‌بینی رضایت زناشویی دارند.

اما در بحث ارزیابی، همخوانی و میزان انطباق نتایج پژوهش حاضر با سایر پژوهش‌ها چند نکته قابل‌ارائه است. نکته اول عمده مطالعات، بیشتر روابط مستقیم بین سازه‌ها را مورد بررسی قرار داده‌اند، به عنوان نمونه آگوس و همکاران (۲۰۲۱)؛ باروس، سوارس و هرناندز (۲۰۱۹)؛ سوریجاه و همکاران (۲۰۲۰) و ملکی و جدیدیان (۱۳۹۹) سبک‌های عشق‌ورزی و رضایت زناشویی را مورد بررسی قرار داده‌اند. همچنین اوپانگ و همکاران (۲۰۱۹)؛ کناپ و لات (۲۰۱۰) و دربا و همکاران (۱۴۰۰) به بررسی ارتباط بین کیفیت زناشویی و رضایت زناشویی پرداخته‌اند. در مدل‌های میانجی که مورد بررسی قرار گرفته است مانند مطالعه صلابانی و همکاران (۱۳۹۹) ارتباط بین ویژگی‌های شخصیتی و رضایت زناشویی را با میانجی سبک‌های عشق‌ورزی مورد بررسی قرار داده‌اند. نکته بعد اینکه سبک‌های عشق‌ورزی مطرح شده در پژوهش حاضر بیشتر رویکرد مثبت‌نگری به مسئله عشق داشته است یعنی جنبه‌های مثل تعهد و احساسات برخاسته از صداقت (سبک‌های رومان‌تیک، دوستانه،

۱. Barros et al
۲. Surijah et al
۳. Ouyang et al
۴. Knapp & Lott

واقع‌گرایانه و فداکارانه)، در صورتی که محققان صورت‌ها و شاخص‌های دیگری با رویکرد فریبکارانه (مانند سبک شهوانی، عشق‌ورزی بازی‌گرانه) نیز برای سبک‌های عشق‌ورزی متصور شده‌اند که اگر مبنای عشق‌ورزی این نوع از مسائل باشد، نتایج متفاوتی را شاهد خواهیم بود؛ بنابراین موارد ذکرشده از جمله عواملی است که می‌تواند صحت، دقت تطابق‌سازی و همخوانی بین مطالعات را با چالش‌های زیادی روبرو سازد. در بحث همخوانی و ناهمخوانی این فرضیه با نتایج مطالعات دیگر، همانند مباحثی که در فرضیه اول مطرح گردید مطالعه‌ای یافت نشد که به‌طور خاص نقش واسطه‌ای سبک‌های عشق‌ورزی را در ارتباط بین ساختارهای روان‌شناختی و رضایت زناشویی موردبررسی قرار داده باشد. البته محدود مطالعاتی بوده است که به‌طور ضمنی و خاص یکی از ساختارهای مثبت روان‌شناختی را با عشق‌ورزی و رضایت موردبررسی قرار داده باشد. به‌عنوان مثال باجگیرانی و همکاران (۱۳۹۲) ارتباط تمایز یافتگی خود با عشق‌ورزی را موردبررسی قرار داده‌اند. خود تمایز یافتگی یکی از مفاهیمی است که اشاره به استقلال فرد در مقابل دیگران دارد که این استقلال و خوداتکایی، یکی از ابعاد ساختارهای روان‌شناختی است. همچنین رجبی و همکاران (۱۳۹۶) به بررسی ارتباط بهزیستی معنوی و رضایت زناشویی پرداخته‌اند. در بهزیستی معنوی انگاره‌های چون توکل بر خدا، امیدواری، خوش‌بینی و هدفدارمند بودن زندگی است. در هر دو مطالعه ارتباط بین این ساختارهای مثبت روانی با رضایت و عشق‌ورزی مورد تأیید قرار گرفته است؛ بنابراین محدود بودن مطالعات صورت گرفته به‌خصوص نقش میانجی عشق‌ورزی بین دو سازه ساختارهای روانی مثبت و کیفیت زناشویی با رضایت از زناشویی، امکان تطبیق‌سازی و بررسی تمایزات مطالعات را مشکل می‌سازد.

پژوهش آریا نژاد و نجفی (۱۳۹۲) به این نتیجه رسیدند که بین سرمایه‌های روان‌شناختی مثبت (خودکارآمدی، تاب‌آوری، خوش‌بینی و امیدواری) با رضایت رابطه مثبت معناداری وجود دارد و از بین سرمایه‌های روان‌شناختی مثبت، خودکارآمدی، خوش‌بینی و امید به ترتیب بیشترین سهم و معناداری در پیش‌بینی رضایت را دارند. این یافته‌ها بیانگر نقش و اهمیت سرمایه‌های روان‌شناختی مثبت در رضایت است. سوریا و همکاران (۲۰۱۹) سرمایه روان‌شناختی را یعنی خودکارآمدی، خوش‌بینی، تاب‌آوری، امیدواری و بهزیستی روانی

یعنی خودپذیرشی، استقلال، ارتباطات مثبت اجتماعی و احساس رشد شخصی را به‌عنوان عوامل مهم در تبیین رضایت می‌دانند.

نکته‌ای که در تفاوت بین مطالعات ذکرشده با پژوهش حاضر وجود دارد ابتدا این است که منظور از رضایت در سایر مطالعات بیشتر رضایت شغلی و رضایت از زندگی بوده است، در صورتی که مطالعه حاضر متمرکز بر رضایت زناشویی است. به‌علاوه نقش میانجی سبک‌های عشق‌ورزی موردبررسی قرار نگرفته است. ساختارهای روان‌شناسی سایر مطالعات نیز متمرکز بر سرمایه روان‌شناختی و بهزیستی بوده است که در برخی از مؤلفه‌ها با مطالعه حاضر نیز تفاوت‌هایی وجود دارد.

پژوهش حاضر درصدد بود تا عوامل مؤثر بر رضایت زناشویی را موردبررسی قرار دهد. با بررسی‌های صورت گرفته در بین عوامل اثرگذار در رضایت زناشویی فرهنگیان، کیفیت زناشویی، ساختارهای روان‌شناختی مثبت و سبک‌های عشق‌ورزی به‌عنوان سه عامل اصلی در تحقق رضایت زناشویی در بین فرهنگیان شهر مریوان موردبررسی قرار گرفت. در مجموع و با توجه به نتایج پژوهش و مبانی نظری تبیین‌کننده آن‌ها، می‌توان به‌طور خلاصه بیان نمود که در مدل ساختاری تحقق رضایت زناشویی، کیفیت زناشویی و ساختارهای مثبت روان‌شناختی فرهنگیان به‌عنوان سازه‌های مستقل مدل ساختاری و سبک‌های عشق‌ورزی فرهنگیان نیز به‌عنوان سازه واسطه‌ای مدل در نظر گرفته شدند.

یافته‌های پژوهش بر اساس مدل هم‌زمان، نقش میانجی سبک‌های عشق‌ورزی، تنها در ارتباط بین کیفیت زناشویی فرهنگیان با رضایت زناشویی آنان مورد تأیید قرار گرفت. در صورتی که نقش واسطه‌ای سبک‌های عشق‌ورزی در ارتباط بین ساختارهای روان‌شناختی و رضایت زناشویی فرهنگیان مورد تأیید قرار نگرفت؛ اما در مدل غیر هم‌زمان، نقش واسطه‌ای عشق‌ورزی در ارتباط بین سازه‌های مستقل پژوهش یعنی کیفیت زناشویی و ساختارهای روان‌شناختی فرهنگیان با رضایت زناشویی آنان مورد تأیید قرار گرفت. به‌علاوه در مدل هم‌زمان و غیر هم‌زمان، نقش کیفیت زناشویی در تبیین رضایت زناشویی، نسبت به ساختارهای روان‌شناختی فرهنگیان به‌مراتب بیشتر بوده است.

از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر شامل: (۱) داده‌های پژوهش حاضر، در یک

موقعیت، نمونه خاص و واحد جمع‌آوری شده است؛ بنابراین روابط ساختاری در نظر گرفته شده ممکن است در موقعیت نامتجانس دیگر نتایج متفاوتی را ارائه دهد. (۲) استفاده از فرهنگیان، به‌عنوان جامعه آماری یکی از محدودیت‌های مطالعه است؛ زیرا نمی‌توان نتایج را برای همه زوجین قابل‌تعمیم دانست. (۳) طراحی مقطعی پژوهش نیز از جمله محدودیت‌های روش‌شناسی است که پتانسیل و توان استنتاج علی - معلولی دقیق بین روابط را مورد خدشه قرار داده است؛ می‌باشد. جهت انجام پژوهش‌های آینده به محققین مواردی پیشنهاد می‌شود: (۱) بررسی تأثیر متغیرهای جمعیت‌شناختی چون وضعیت اقتصادی و اجتماعی و سایر عوامل بیرونی و درونی از جمله فرهنگی، سیاسی و تغییرات فناوری بر متغیرهای پژوهش. (۲) استفاده از متغیرهای میانجی دیگر چون هوش هیجانی، هوش معنوی. (۳) استفاده از متغیرهای تعدیل‌گر مانند طول دوره زناشویی زوجین است.

ملاحظات اخلاقی پژوهش

اهداف پژوهش حاضر برای مشارکت‌کنندگان در پژوهش تشریح شد؛ روال کار مرحله‌به‌مرحله به اجرا درآمد؛ رازداری توجیه شد؛ تجزیه و تحلیل داده‌ها به صورت کلی و بدون توجه به هویت فردی مشارکت‌کنندگان انجام شد؛ به مشارکت‌کنندگان جهت مشارکت یا عدم مشارکت در پژوهش آزادی و اختیار تام داده شد.

حمایت مالی

پژوهش حاضر با حمایت مالی از طرف دانشگاه کردستان انجام گرفته است.

تعارض منافع

تعارض منافع ندارد.

سپاسگزاری

به این وسیله از تمامی فرهنگیان شهرستان مریوان به خاطر مشارکت و همکاری و همچنین از دانشگاه کردستان بابت حمایت مالی از این پژوهش نهایت تشکر و قدردانی را داریم.

فهرست منابع

- آتش‌پور، حمید؛ لولاکی، مریم؛ علی‌قاسمی، مجید (۱۳۹۶). سرمایه‌های روان‌شناختی مثبت‌نگر و سازگاری زناشویی زوجین. *روانشناسی معاصر*، ۱۲، ۵-۱.
- آریا نژاد ناهید، نجفی، محمود. (۱۳۹۴). نقش سرمایه‌های روان‌شناختی مثبت در پیش‌بینی رضایت شغلی کارکنان شهرداری تهران. *تحقیقات جدید در علوم انسانی*، ۱ (۷)، ۱۰۲-۷۹.
- باجگیرانی، سونه قناعت؛ قنبری هاشم‌آبادی، بهرام‌علی؛ ظریف، فرزانه (۱۳۹۲). بررسی رابطه میان تمایزیافتگی خود و سبک‌های عشق‌ورزی، فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی، ۴ (۱۶)، ۸۳-۶۹.
- جاودان، موسی؛ سماوی، عبدالوهاب؛ فرشاد، محمدرضا (۱۳۹۷). همبستگی تفاهم زوجین دارای تعارض با رضایت از زناشویی و نقش میانجی کیفیت زندگی. *مدیریت ارتقای سلامت*، ۷ (۵)، ۶۲-۵۴.
- حفاظی‌طرقبه، میترا؛ فیروزآبادی، علی؛ حق‌شناس، حسن (۱۳۸۵). بررسی ارتباط بین اجزای عشق و رضایتمندی زوجی. *دانشگاه علوم پزشکی مازندران*، ۱۶ (۵۴)، ۹۹-۱۰۹.
- حیدری، نهال؛ ساعدی، سارا (۱۳۹۸). اثربخشی روان‌درمانی مثبت‌نگر بر رضایتمندی زناشویی، سبک عشق‌ورزی و شادکامی زوجین. *سلامت اجتماعی*، ۷ (۲)، ۱۹۱-۲۰۰.
- دربا، محمد؛ محمودپور، عبدالباسط؛ ایجادی، سحر؛ یوسفی، ناصر. (۱۴۰۰). رابطه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با رضایت زناشویی و کیفیت زناشویی در زنان دارای همسر وابسته به مواد. *اعتیاد پژوهی*، ۱۵ (۶۰)، ۳۹۳-۳۷۳.
- رجایی، علیرضا؛ خوینژاد، غلامرضا؛ نسایی و (۱۳۹۱). *پرسشنامه حالت‌های روان‌شناختی مثبت*. تهران: انتشارات آزمون یار پویا.
- رجبی، سوران؛ علیمرادی، خدیجه؛ مرادی، زهت الزمان (۱۳۹۶). رابطه‌ی ساختاری بهزیستی معنوی و رضایت زناشویی با نقش واسطه‌ای هوش هیجانی و تمایزیافتگی خود. *روش‌ها و مدل‌های روان‌شناختی*، ۸ (۲)، ۴۸-۲۱.
- سلیمانیان، علی‌اکبر (۱۳۷۶). *بررسی تفکرات غیرمنطقی بر نارضایتی زناشویی*. پایان‌نامه

- کارشناسی ارشد، تهران، دانشگاه تربیت معلم.
- شهبازی، مسعود؛ خادم‌علی، غلامرضا (۱۳۹۷). بررسی و مقایسه‌ی رضایت زناشویی، کیفیت زندگی، شادکامی و امید به زندگی در زنان با مدت ازدواج کمتر از ۵ سال. مشاوره کاربردی، ۸(۲)، ۴۳-۵۴.
- صلایانی، فائزه؛ اصغری ابراهیم‌آباد، محمدجواد؛ رسول‌زاده طباطبایی، کاظم؛ عباس‌زاده، راضیه (۱۳۹۹). نقش واسطه‌ای سبک‌های عشق‌ورزی در رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و رضایت زناشویی. روان‌شناسی، ۲۴(۱)، ۳۸-۲۴.
- فرنام، علی؛ مددی‌زاده، طاهره (۱۳۹۶). اثربخشی آموزش مثبت‌نگری بر حالت‌های روان‌شناختی مثبت دانش‌آموزان دختر دبیرستانی. روان‌شناسی مثبت، ۳(۹)، ۷۵-۶۱.
- کرمانی مامزندی، زهرا؛ رضایی، علی محمد (۱۳۹۵). پیش‌بینی شادکامی زوجین بر اساس هوش معنوی و سبک‌های عشق‌ورزی: نقش واسطه‌ای سازگاری زناشویی. روان‌شناسی مثبت، ۸(۸)، ۷۹-۹۵.
- ملکی، بهمن؛ جدیدیان، احمدعلی (۱۳۹۹). رابطه بین رضایت زناشویی زنان متأهل و عناصر سبک‌های عشق‌ورزی. مطالعات کاربردی در علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی، ۱(۲)، ۱-۱۱.
- یوسفی، ناصر (۱۳۹۰). بررسی شاخص‌های روان‌سنجی مقیاس کیفیت زناشویی، فرم تجدیدنظر شده (RDAS). پژوهش‌های روان‌شناسی بالینی و مشاوره، ۱(۲)، ۲۰۰-۱۸۳.

- Agus, M., Puddu, L., & Raffagnino, R. (۲۰۲۱). Exploring the Similarity of Partners' Love Styles and Their Relationships With Marital Satisfaction: A Dyadic Approach. *SAGE Open*, ۱۱(۴), ۱-۹.
- Alpert, E. R. (۲۰۲۲). *The relationship people: Mediating love and marriage in twenty-first century Japan*. Rowman & Littlefield.
- Barros, R. D. S. N., Soares, A. B., & Hernandez, J. A. E. (۲۰۱۹). Social skills, empathy, love, and satisfaction in the family life cycle. *Estudos de Psicologia (Campinas)*, ۳۶, ۱-۱۱.
- Black-Kutner, R. (۲۰۲۰). *Self-Acceptance, Partner-Acceptance, and*

Forgiveness Relating to Marital Satisfaction. Dissertation for the Degree of Doctor of Psychology Hofstra University Hempstead, N.Y.

- Busby, D. M., Crane, D. R., Larson, J. H., & Christensen, C. (۱۹۹۵). A revision of the Dyadic Adjustment Scale for use with distressed and nondistressed couples: Construct Hierarchy and multidimensional scale. *Journal of Marital and Family Therapy*, ۲۱, ۲۸۹-۳۰۸.
- Caspepp-Borges, V. (۲۰۲۱). Should I stay or should I go? Relationship satisfaction, love, love styles and religion compatibility predicting the fate of relationships. *Sexuality & Culture*, ۲۵(۳), ۸۷۱-۸۸۳.
- Caspepp-Borges, V., & Pasquali, L. (۲۰۱۲). Sternberg's Triangular Love Scale national study of psychometric attributes. *Paidéia (Ribeirão Preto)*, 22, ۲۱-۳۱.
- Crabtree, S. A., Harris, S. M., Bell, N. K., Allen, S., & Roberts, K. M. (۲۰۱۸). The roles of love and happiness in divorce decision making. *Journal of Divorce and Remarriage*, ۵۹(۸), ۶۰۱-۶۱۵.
- Fajri, A. A., & Widiyarta, A. (۲۰۲۴). The Effectiveness of Employee Performance in Marriage Registration Services at the Religious Affairs Office of Pare District, Kediri Regency. *Jurnal Impresi Indonesia*, ۳(۴), ۲۹۰-۳۰۱.
- Fastame, M. C. (۲۰۲۱). Life satisfaction in late adult span: the contribution of family relationships, health self-perception and physical activity. *Aging Clinical and Experimental Research*, ۳۳(۶), ۱۶۹۳-۱۶۹۸.
- Gana, K., Saada, Y., & Untas, A. (۲۰۱۳). Effects of love styles on marital satisfaction in heterosexual couples: A dyadic approach. *Marriage & Family Review*, ۴۹(۸), ۷۵۴-۷۷۲.
- Goldfarb, M. R., & Trudel, G. (۲۰۱۹). Marital quality and depression: a review. *Marriage & Family Review*, ۵۵(۸), ۷۳۷-۷۶۳.
- Gomes, M., Vasconcelos-Raposo, J., & Teixeira, C. M. (۲۰۲۱). The impact of technology usage on love and intimacy satisfaction among Portuguese adults. *Computers in Human Behavior Reports*, ۴, ۱-۶.
- Gratzke, M. (۲۰۱۷). Love is what people say it is: Performativity and

- narrativity in critical love studies. *Journal of Popular Romance Studies*.
- Grover, S. & Helliwell, J.F. (۲۰۱۹). *How's Life at Home? New Evidence on Marriage and the Set Point for Happiness*. *Journal of Happiness Studies*, ۲۰(۲), ۳۷۳-۳۹۰.
- Halpern, D., & Katz, J. (۲۰۱۷). Texting's consequences for romantic relationships: A cross-lagged analysis highlights its risks. *Computers in Human Behavior*, ۷۱, ۳۸۶-۳۹۴.
- Hollist, C. S., & Miller, R. B. (۲۰۰۵). Perceptions of attachment style and marital quality in midlife marriage. *Family Relations*, 54(۱), ۴۶-۵۷.
- Kansky, J. (۲۰۱۸). *What's love got to do with it? Romantic relationships and well-being*. *Handbook of well-being*. Salt Lake City, UT: DEF Publishers.
- Karandashev, V. (۲۰۱۹). *Cross-cultural perspectives on the experience and expression of love* (pp. ۸۳-۹۸). Cham: Springer International Publishing.
- Kim, H. E., Eom, H., Jo, H. J., Kim, M. K., Kim, J., & Kim, J. J. (۲۰۲۴). Neural substrates of marriage on self-parents processing and the association with a parents-oriented perspective shift in a collectivistic culture. *Biological Psychology*, ۱۰۸۷۶۸.
- Knapp, S. J., & Lott, B. (۲۰۱۰). Forming the central framework for a science of marital quality: An interpretive alternative to marital satisfaction as a proxy for marital quality. *Journal of Family Theory & Review*, ۲(۴), ۳۱۶-۳۳۳.
- Li, X., Cao, H., Curran, M. A., Fang, X., & Zhou, N. (۲۰۲۰). Traditional gender ideology, work family conflict, and marital quality among Chinese dual-earner couples: A moderated mediation model. *Sex Roles*, ۸۳(۹), ۶۲۲-۶۳۵.
- Liu, H., Zhang, Z., & Zhang, Y. (۲۰۲۱). A national longitudinal study of marital quality and cognitive decline among older men and women. *Social Science & Medicine*, ۲۸۲, ۱۱۴۱۵۱.
- Luthans, F., & Jensen, S. M. (۲۰۰۲). Hope: A new positive strength for human resource development. *Human resource development review*, 1(۳), ۳۰۴-۳۲۲.
- Mayer, C. H., & Vanderheiden, E. (۲۰۲۱). *Voicing the Stories of Love*

- across Cultures: An Introduction. In International Handbook of Love* (pp. ۳-۲۱). Springer, Cham. development. Münster: Waxmann
- Merino, M. D., & Privado, J. (۲۰۲۰). Is love triarchic or monarchical-hierarchical? A proposal of a general factor of love and a scale to measure it. *The Spanish Journal of Psychology*, ۲۳, ۱-۱۲.
- Mitchell, B. A. (۲۰۱۶). *Happily ever after? Marital satisfaction during the middle adulthood years*. In J. Bookwala (Ed.), *Couple relationships in the middle and later years: Their nature, complexity, and role in health and illness* (p. ۱۷-۳۶). American Psychological Association.
- Neugarten, B.L., Havighurst, R.J., Tobin, S.S. (۱۹۶۱). The measurement of life satisfaction. *Journal J Gerontol*, ۱۶ ۱۳۴-۱۴۳.
- Olson, D. (۱۹۸۳). Circumflex Model of Marital and Family Systems: VI. *Theoretical Update. Family Process*, 22, ۶۹-۸۳.
- Otero, M. C., Wells, J. L., Chen, K. H., Brown, C. L., Connelly, D. E., Levenson, R. W., Fredrickson, B. L. (۲۰۲۰). Behavioral indices of positivity resonance associated with long-term marital satisfaction. *Emotion*, ۲۰(۷), ۱۲۲۵-۱۲۳۳.
- Ouyang, Y. Q., Zhou, W. B., Xiong, Z. F., Wang, R., & Redding, S. R. (۲۰۱۹). A web-based survey of marital quality and job satisfaction among Chinese nurses. *Asian Nursing Research*, ۱۳(۳), ۲۱۶-۲۲۰.
- Pan, L., Li, L., Peng, H., Fan, L., Liao, J., Wang, M & Zhang, Y. (۲۰۲۲). Association of depressive symptoms with marital status among the middle-aged and elderly in Rural China—Serial mediating effects of sleep time, pain and life satisfaction. *Journal of Affective Disorders*, ۳۰۳, ۵۲-۵۷.
- Peng, Y., & Wang, Z. (۲۰۲۰). Marital quality and children's prospective internalizing problems: A moderated mediation model. *Children and Youth Services Review*, ۱۱۹, ۱۰۵۶۵۶.
- Raffagnino, R., & Puddu, L. (۲۰۱۸). Love styles in couple relationships: a literature review. *Open Journal of Social Sciences*, ۶(۱۲), ۳۰۷-۳۳۰.
- Roberts, J., & David, M. (۲۰۱۶). My life has become a major

- distraction from my cell phone: Partner phubbing and relationship satisfaction among romantic partners. *Computers in Human Behavior*, ۵۴, ۱۳۴-۱۴۱
- Sayın, M., Demir, İ. H., & Ekşi, F. (۲۰۱۹). The relationship of marital satisfaction and life satisfaction with spiritual orientation: The mediating role of sacrifice and sensitivity. *Spiritual Psychology and Counseling*, ۴(۳), ۲۳۷-۲۵۶.
- Seligman, M. E. (۲۰۰۲). *Authentic happiness: Using the new Positive Psychology to Realize Your Potential for Lasting Fulfillment*. New York: Simon and Schuster.
- Sierra-Swiech, R., Patrick, S., Britton, R., Tadros, E., & Can, A. (۲۰۲۴). Grace, Self-Compassion, and Compassion: Influential Factors in Marital Satisfaction. *The Family Journal*, ۳۲(۱), ۴۸-۵۵.
- Sorokowski, P., Sorokowska, A., Karwowski, M., Groyecka, A., Aavik, T., Akello, G., & Sternberg, R. J. (۲۰۲۱). Universality of the triangular theory of love: adaptation and psychometric properties of the triangular love scale in ۲۵ countries. *The Journal of Sex Research*, 58(۱), ۱۰۶-۱۱۵.
- Sternberg, R. J. (۱۹۸۶). A triangular theory of love. *Psychology Review*, 93, ۱۱۹-۱۳۵.
- Surijah & Kirana Kim, M., Kim, A. C. H., Newman, J. I., Ferris, G. R., & Perrewé, P. L. (۲۰۱۹). The antecedents and consequences of positive organizational behavior: The role of psychological capital for promoting employee well-being in sport organizations. *Sport Management Review*, ۲۲(۱), ۱۰۸-۱۲۵.
- Surijah, E. A., Prasetyaningsih, N. M. M., & Supriyadi, S. (۲۰۲۰). Popular psychology versus scientific evidence: Love languages' factor structure and connection to marital satisfaction. *Psymphatic: Jurnal Ilmiah Psikologi*, ۷(۲), ۱۵۵-۱۶۸.
- Tjeltveit, A. (۲۰۰۶). Psychology's love-hate relationship with love: Critiques, affirmations, and Christian responses. *Journal of Psychology and Theology*, ۳۴(۱), ۸-۲۲.
- Wahyuningsih, H., Kusumaningrum, F. A., & Novitasari, R. (۲۰۲۰). Parental marital quality and adolescent psychological well-being: A meta-analysis. *Cogent Psychology*, ۷(۱), ۱-۱۴.

- Wang, W., Wang, M., Hu, Q., Wang, P., Lei, L., & Jiang, S. (۲۰۲۰). Upward social comparison on mobile social media and depression: The mediating role of envy and the moderating role of marital quality. *Journal of Affective Disorders*, ۲۷۰, ۱۴۳-۱۴۹.
- Yoo, G., & Joo, S. (۲۰۲۱). Love for a Marriage Story: The Association Between Love and Marital Satisfaction in Middle Adulthood. *Journal of Child and Family Studies*, ۱-۱۲.